Odkud pochází naše oblečení

Obecně se ví, že většina oblečení, které nosíme, je konfekce. Její design je obvykle evropský, ale výroba se odehrává kdesi daleko za našimi hranicemi. Pravděpodobně v Asii. Následující materiál se snaží objasnit snadnou cestou, odkud naše oblečení pochází, a z jakých materiálů je ušito. Využívá k tomu pouze údaje uvedené na visačkách běžně nošeného textilu.

Zadání úkolu a sběr dat:

Než začnete pracovat, zamyslete se nad následujícími úkoly. Jde o váš odhad, nikoliv o „správné“ odpovědi. Později je budete porovnávat se zjištěnými výsledky:

1) **Zakroužkujte v následujícím seznamu tři země, ze kterých by vaše oblečení mohlo pocházet:**
   Japonsko – Turecko – Bangladéš – Jižní Korea – Nepál – Vietnam – Čína – Mongolsko
2) **Zakroužkujte materiál, ze kterého je dle vašeho názoru vaše oblečení nejčastěji ušito:**
   len – elastan – polyester – bavlna – polyamid – vlna – nylon – viskóza – velbloudí srst

V rámci třídy proveďte malý průzkum. Každý zjistí, kde bylo vyrobeno oblečení, které má právě na sobě. Zajímá nás svetr/mikina, tričko, kalhoty. Zároveň si všimněte, z jakého materiálu (materiálů) je vaše oblečení vyrobeno. Využijte tři kategorie: 100% bavlna (přírodní vlákno), 100% syntetické vlákno, směs přírodních a syntetických vláken. Pokud uvedený kousek oblečení nemáte, prostě nezjišťujete. V případě, že by zjištění země výroby vyžadovalo jakékoliv obnažování, odeberte se v klidu na toaletu. Zjištěné údaje shrňte za pomoci učitele a zaznamenejte do tabulek. Výsledky si nejdříve za pomoci učitele shrňte na tabuli a do tabulek zaznamenejte souhrnné údaje. Řádky vytvořte sami dle počtu zjištěných zemí.

Tabulka 1: Výsledky průzkumu ve třídě – země původu oblečení

svetr/mikina			**tričko**			**kalhoty**		
země	ks	%	země	ks	%	země	ks	%
Celkem		100	Celkem		100	Celkem		100

Tabulka 2: Výsledky průzkumu ve třídě – využívaný materiál

	bavlna 100%	**syntetika**	**směs**	**nezjištěno**	**Celkem**
Počet (ks)					
%					100

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

3) Zpracujte výsledná zjištění do formy koláčových grafů. Vytvořte dle prvního vzoru vhodné názvy a vytvořte grafy. Pro stejné země využijte stejné barvy. V případě, že by byl počet zjištěných zemí příliš velký, můžete ty, které se vyskytnou pouze jednou, shrnout do kategorie „ostatní“.

Země původu oblečení (svetr/mikina) – výsledky průzkumu ve třídě (v %).

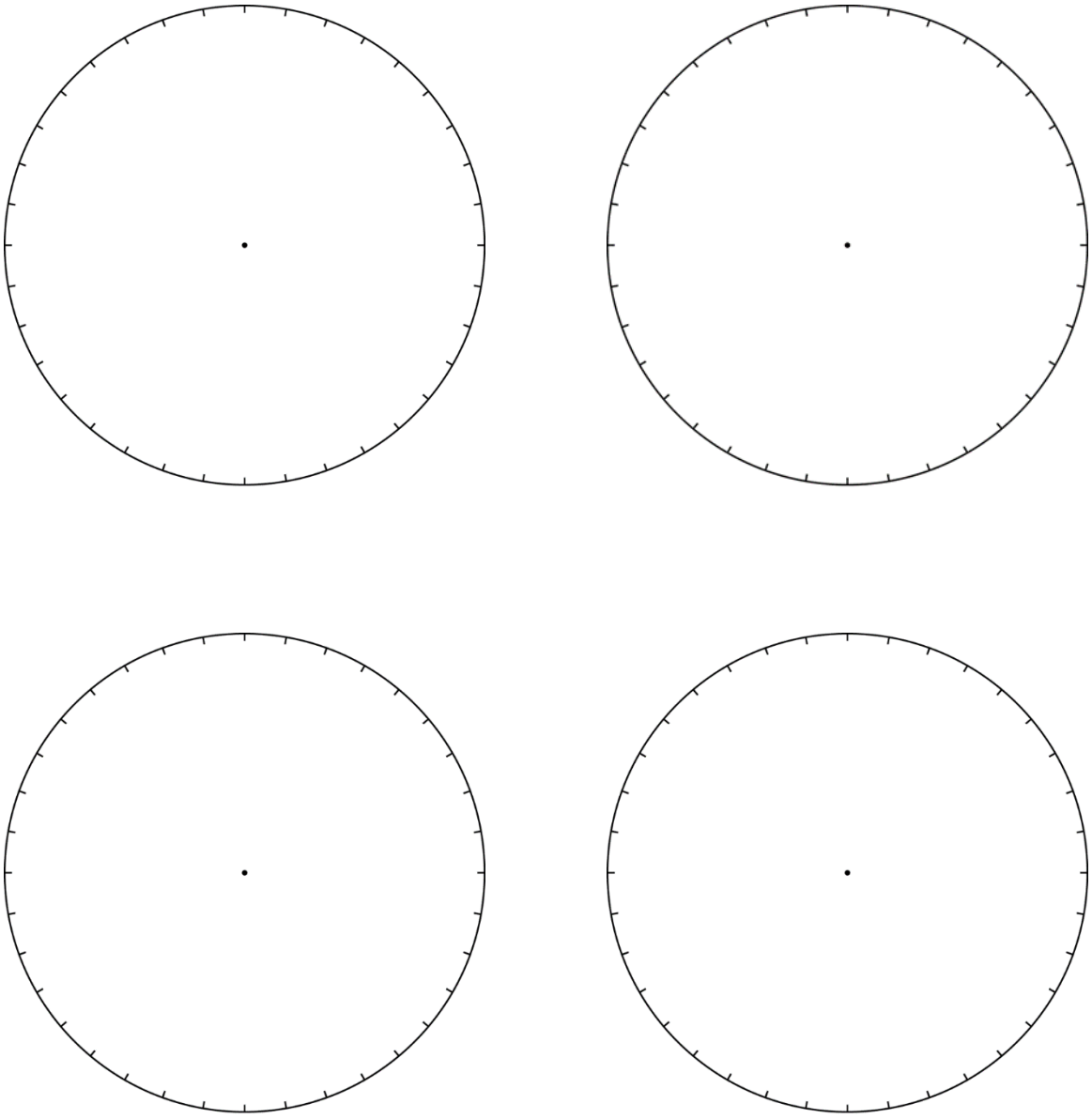

Pokyny k tvorbě grafů:

- Grafy mají pomocné dělení na 36 dílků, tedy 1 dílek = 10°. 1% tedy odpovídá hodnotě 3,6°.
- Při tvorbě grafu začínejte od nejmenší hodnoty (vždy je lepší drobnou nepřesnost nebo zaokrouhlení řešit u vyšší hodnoty).
- Výseče a hodnoty v nich popište jak slovně tak i číslem.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

4) Otázky k diskusi:

a) Jak odpovídají výsledky vašeho šetření vašim odhadům v úkolech 1 a 2? Porovnejte i s grafem 1.

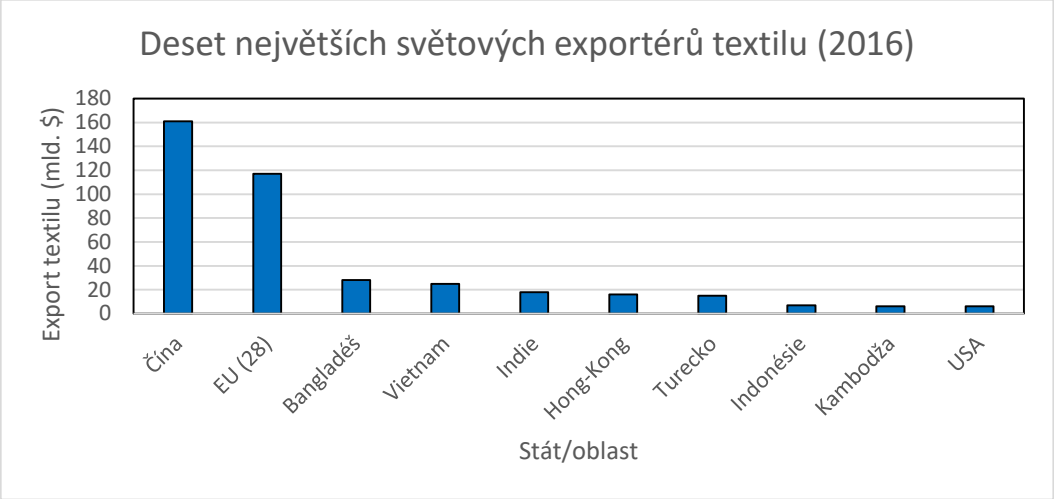

Graf 1: Deset největších světových exportérů textilu v roce 2016 (zdroj dat: http://www.innovationintextiles.com/world-textile-and-apparel-exports-fall-in-2016/)

b) Jsou nějaké rozdíly v zemích výroby jednotlivých druhů oblečení? Pokud ano, uveďte jaké. Můžete diskutovat o důvodech.

c) Jsou mezi zjištěnými zeměmi původu textilu i některé evropské země? Pokud ano, vyjmenuj je. Uveď alespoň jeden důvod výhodnosti produkce v Evropě.

d) Pokud sečtete výsledky ve všech kategoriích textilu, která země vyšla jako největší producent? Porovnejte její HDP s Českem a vysvětlete, proč se textil vyrábí právě tam.

e) Jaký materiál při výrobě textilu převažuje?

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Metodické poznámky a navrhované řešení

Pracovní list k malému třídnímu projektu. Zařadit ho lze jak při výuce hospodářství (průmysl, textilní průmysl, cena práce, doprava), tak při výuce regionální geografie Asie. Časově zabere typicky dvě vyučovací hodiny. První je věnována termínům, diskusi, sběru a souhrnu dat a jejich přepočtu na procenta. Následuje domácí příprava spočívající v kreslení grafů (je možné i v hodině – zabere to zhruba dalších 20 minut). Další hodina je věnována diskusi a formulaci výsledků.

1) **Zakroužkujte v následujícím seznamu tři země, ze kterých by vaše oblečení mohlo pocházet:**
   Japonsko – Turecko – Bangladéš – Jižní Korea – Nepál – Vietnam – Čína – Mongolsko
2) **Zakroužkujte materiál, ze kterého je dle vašeho názoru vaše oblečení nejčastěji ušito:**
   len – elastan – polyester – bavlna – polyamid – vlna – nylon – viskóza – velbloudí srst
   Není správná opověď, naopak je vhodné názory žáků nijak nekomentovat.

V rámci třídy proveďte malý průzkum. Každý zjistí, kde bylo vyrobeno oblečení, které má právě na sobě. Zajímá nás svetr/mikina, tričko, kalhoty. Zároveň si všimněte, z jakého materiálu (materiálů je vaše oblečení vyrobeno. Využijte tři kategorie: 100% bavlna (přírodní vlákno), 100% syntetické vlákno, směs přírodních a syntetických vláken. Pokud uvedený kousek oblečení nemáte, prostě nezjišťujete. V případě, že by zjištění země výroby vyžadovalo jakékoliv obnažování, odeberte se v klidu na toaletu. Zjištěné údaje shrňte za pomoci učitele a zaznamenejte do tabulek. Výsledky si nejdříve za pomoci učitele shrňte na tabuli a do tabulek zaznamenejte souhrnné údaje. Řádky vytvořte sami dle počtu zjištěných zemí.

Tabulka 1: Výsledky průzkumu ve třídě – země původu oblečení (ukázka výsledků)

svetr/mikina			tričko			kalhoty		
země	ks	%	země	ks	%	země	ks	%
Bangladéš	5	26	Bangladéš	9	58	Bangladéš	5	42
Pákistán	3	17	Čína	1	7	Vietnam	2	17
Čína	4	22	Vietnam	1	7	Kambodža	1	8
Myanmar	1	5	Egypt	1	7	Pákistán	2	17
Vietnam	1	5	Turecko	1	7	Německo	1	8
Německo	2	10	Indie	1	7	Malajsie	1	8
Egypt	1	5	Maroko	1	7			
Kambodža	1	5						
Sri Lanka	1	5						
Celkem	19	100	Celkem	15	100	Celkem	12	100

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Zpracujte výsledná zjištění do formy koláčových grafů. Vytvořte dle prvního vzoru vhodné názvy a vytvořte grafy. Pro stejné země využijte stejné barvy. V případě, že by byl počet zjištěných zemí příliš velký, můžete ty, které se vyskytnou pouze jednou, shrnout do kategorie „ostatní“.

Ukázka řešení:

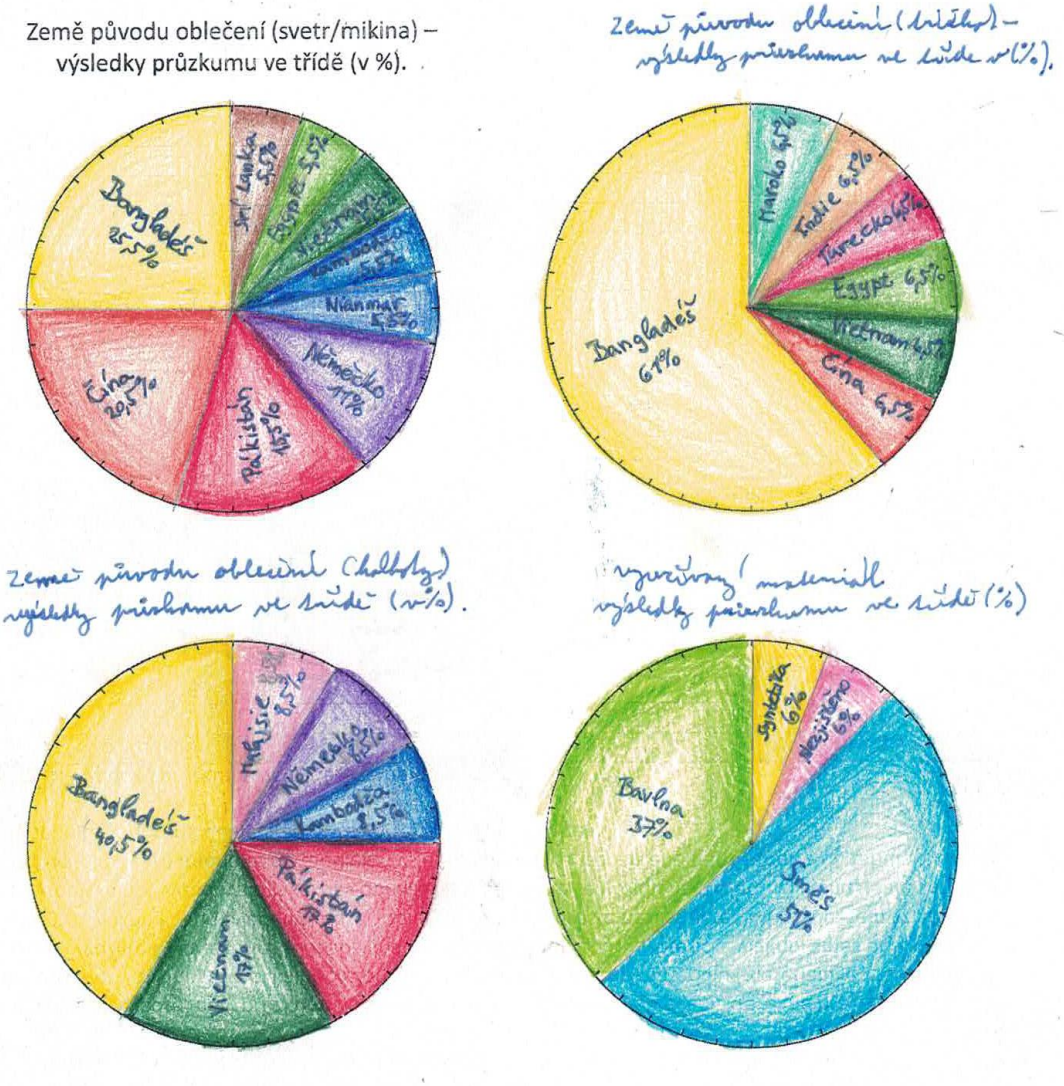

Otázky k diskusi:

3) Jak odpovídají výsledky vašeho šetření vašim odhadům v úkolech 1 a 2? Porovnejte i s grafem 1.

   Žáci obvykle vybírají státy méně vyspělé. Nejčastěji je napadá Čína, která je dle grafu největším exportérem textilu vůbec. V reálném průzkumu však tvořila poměrně malou část. O důvodech můžeme spíše spekulovat. Možné je to, že spotřebitelé nemají rádi značku „Made in China“?

4) Jsou nějaké rozdíly v zemích výroby jednotlivých druhů oblečení? Pokud ano uveďte jaké. Můžete diskutovat o důvodech.

   Zajímavá je situace u triček, kde byla velká převaha výroby v Bangladéši. V diskusi jsme došli k tomu, že výroba trička je oproti jiným částem oblečení velmi levná a rychlá, což může tomuto extrémně chudému státu s málo kvalifikovanou, ale levnou pracovní silou nahrávat.

5) Jsou mezi zjištěnými zeměmi původu textilu i některé evropské země? Pokud ano, vyjmenuj je. Uveď alespoň jeden důvod výhodnosti produkce v Evropě.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Evropské země se objevují spíše sporadicky. Zejména se jedná o vysoce kvalitní značkové oblečení. V našem případě se vyskytlo pouze Německo.

6) Pokud sečtete výsledky ve všech kategoriích textilu, která země vyšla jako největší producent? Porovnejte její HDP s Českem a vysvětlete, proč se textil vyrábí právě tam.

Bangladéš.
HDP ČR cca 18 000 USD – Bangladéš cca 1 400 USD.
Textilní výroba patří k nejnáročnějším na pracovní sílu. Navíc jsme si zvykli na oblečení nižší kvality za nízkou cenu. To vedlo k přesunu výroby do chudších zemí s nízkými náklady na práci.

7) Jaký materiál při výrobě textilu převažuje?

Výzkum jednoznačně potvrdil převahu bavlny a směsí s bavlnou nad syntetickými materiály.

Na otázky neexistují zcela „správné odpovědi“, je třeba dbát na to, aby i případné domněnky žáci podporovali argumenty.

Je možné zadání referátu o pěstování a zpracování bavlny a (nebo) o nejčastěji využívaných syntetických materiálech.

Zdroje:

World textile and apparel exports fall in 2016. Data pro graf deseti největších exportérů textilu. Dostupné on-line z: http://www.innovationintextiles.com/world-textile-and-apparel-exports-fall-in-2016/ [citováno 27. 2. 2018]

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Petr Tišl.
Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.
Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).